

Verkiezingsprioriteiten Rederscentrale

Met het oog op het verkiezingsjaar 2024 en de daarop volgende vastlegging van bestuur op Vlaams, federaal en Europees niveau, heeft de Rederscentrale haar focus gericht op het toekomstige visserijbeleid. Als belangenbehartiger van de Vlaamse visserijsector heeft de Rederscentrale een uitgebreide prioriteitennota samengesteld, die aangeboden wordt aan kandidaat-beleidsmakers voor de komende jaren. Deze nota omvat een breed scala aan thema's en uitdagingen waarmee de sector wordt geconfronteerd.

Beleidsmakers en -beheerders met oog voor de sector

In de aanloop naar de van de toekenning van de zeevisserij- en maritieme bevoegdheden aan beleidsmakers en -beheerders op EU, Belgisch en Vlaams niveau benadrukt de Rederscentrale het belang van kennis van de specifieke behoeften van de visserijsector. Naast het streven naar een duurzame sector komen in de jaren na de verkiezingen voedselzekerheid en energietransitie zeker ook prominenter, waardoor mandatarissen op alle niveaus ook moeten toegewijd zijn aan het ondersteunen en bevorderen van de visserijsector. Het streven naar een naadloze integratie van het visserijbeleid binnen het bredere beleidskader is essentieel. Zo zal het nodig zijn om een evenwicht te vinden tussen het verzekeren van een bestaanszekerheid voor vissers, en bedrijven en werknemers in de ganse visserijketen, het voorzien van duurzame voeding en de zorg voor mariene ecosystemen. Voor al deze elementen zijn al heel wat doelstellingen naar voor gebracht met verschillende deadlines, waaronder ook 2030. Dit betekent dat de nu te verkiezen beleidsmakers vol aan de bak zullen moeten en duidelijke richtlijnen zullen moeten bepalen om op een evenwichtige manier maatregelen in te voeren om die doelstellingen te bereiken. Voor de Rederscentrale moet dit gebeuren op een manier die niet alle lasten bij de visserijsector legt. Daarom wordt best bekeken om bij het afbakenen van beleidsdomeinen op EU- en lidstaatniveau Visserij niet aan Milieu te koppelen. Het nastreven van zo veel mogelijk zelfvoorziening en voedselzekerheid bestaat ook bij andere voedselproducenten. In dat kader wordt de visserijsector net zoals de landbouw momenteel onderworpen aan een extreme hoeveelheid en complexiteit van administratie en controles die met Green Deals, natuurherstelwetten, energietransities, sectoraal beleid en controlewetgevingen ondraaglijke lasten zijn geworden voor landbouwers, vissers en andere voedselketendeelnemers. Een aanpak hiervan kan op basis van deze vaststelling aan georganiseerd worden door beleidsdomeinen die de primaire sectoren samenbrengen of die voedselvoorziening groeperen. Voor de Rederscentrale zijn dit mogelijke alternatieven voor bevoegdheden van de EU Commissie, de federale en de Vlaamse regeringen.

Maatwerk voor Duurzaamheid

De Rederscentrale benadrukt de behoefte aan ruimte om te vissen en erkent tegelijkertijd de specifieke kenmerken van de Vlaamse visserijsector. Innovatie, zoals precisievisserij en samenwerking met onderzoeksinstituten, speelt een cruciale rol in het verduurzamen van de sector. Het beleid moet deze inspanningen ondersteunen en een stimulerende omgeving creëren voor verdere groei.

Generatiewissel en instroom stimuleren

Eén van de sleutels tot de duurzaamheid van de visserijsector is het bevorderen van een soepele generatiewissel en het aantrekken van nieuw talent. Het stimuleren van investeringen in visserijbedrijven en het actualiseren van onderwijs en opleidingen in het kader van de innovatie en modernisering zijn cruciaal om de continuïteit van de sector te waarborgen. Daarnaast blijft het belangrijk om de aantrekking tot de sector te promoten de toegang tot gekwalificeerde arbeidskrachten te vergemakkelijken.

Optimaliseren van middelen voor verduurzaming

Het visserijbeleid moet erkennen dat de voedselvoorzienings- en duurzaamheidsdoelstellingen voor de visserij niet bereikt kunnen worden enkel via ondersteuning van kleinschaligheid. Grotere vaartuigen moeten ook worden ondersteund, met bijzondere aandacht voor vervangingsbouw en maatregelen die bijdragen aan klimaatneutraliteit. Daarnaast is het essentieel om te investeren in onderzoek naar alternatieve brandstoffen en technologieën om de ecologische voetafdruk van de sector te verkleinen.

Stimuleren van lokale visconsumptie

Het promoten van duurzame, lokaal gevangen vis en het stimuleren van de consumptie ervan zijn van vitaal belang voor de sector. Door middel van marketing- en promotiecampagnes, samen met het bevorderen van publieke aanbestedingen voor duurzame voeding in scholen en publieke instellingen, kan de vraag naar lokale visproducten worden gestimuleerd en de afhankelijkheid van import verminderd.

Behoud van visserijmogelijkheden

Toegang tot de visgronden, het hebben van visserijrechten – waaronder quota – zijn van primordiaal belang voor het overleven van de Belgische visserijsector. Een groot percentage van de Belgische visserijactiviteit ligt traditioneel in Britse wateren, wat sinds de brexit voor de EU een derde land-benadering vergt. Dit geldt ook voor de Belgische mogelijkheden in Noorse wateren, die in vergelijking met het Verenigd Koninkrijk wel als een klein percentage kunnen omschreven worden. Voor de Britse kant, komt 2026 eraan, een jaar dat expliciet vermeld staat in het EU-VK handels- en samenwerkingsakkoord om een aantal aspecten van het visserijhoofdstuk te analyseren. De Rederscentrale vraagt aan de post-verkiezingen mandatarissen om rekening te houden met het vrijwaren van de huidige visserijmogelijkheden, zowel wat toegang, quota als wederzijdse visserijbeheermaatregelen betreft.

Rederscentrale blijft achter een correcte wetenschappelijke benadering van het bepalen van visserijmogelijkheden staan. Het zijn uiteindelijk de huidige en toekomstige beleidsmakers en beheerders die dergelijke correctheid definiëren en onderhandelen met de derde landen. Daar is volgens de Rederscentrale op alle beleidsniveaus wel nog een groot werk nodig, om rekening te houden met de nodig stabiliteit, met een realistische benadering van het voorzorgsprincipe en met een gelijk speelveld voor alle deelnemers aan de bevoorrading van producten uit de zee.

Bevorderen van beleidscoherentie en administratieve vereenvoudiging

Het streven naar beleidscoherentie en administratieve vereenvoudiging is van cruciaal belang voor een effectief visserijbeleid dat de belangen van de sector optimaal behartigt. De complexe beleidsomgeving en versnipperde besluitvorming over meerdere beleidsniveaus bemoeilijken vaak een coherente aanpak. Er is dringend behoefte aan een betere afstemming tussen verschillende beleidsdomeinen om overlappingsen en tegenstrijdigheden te voorkomen en een consistent kader te bieden dat de duurzaamheid en groei van de visserijsector bevordert.

Het verbeteren van de communicatie en informatiedoorstroming richting alle actoren binnen de visserijsector is van essentieel belang, vooral tijdens crisissituaties. Een adequate coördinatie tussen beleidsniveaus kan zorgen voor een snellere reactie op veranderende omstandigheden en een effectieve aanpak van problemen. Daarnaast is er een dringende behoefte aan een grondige studie naar administratieve vereenvoudiging binnen het werkveld van de visserij, met het oog op het verminderen van bureaucratische lasten en het bevorderen van een soepelere bedrijfsvoering voor alle betrokken partijen.

Investeren in onderzoek en innovatie

Onderzoek en innovatie zijn essentieel voor het creëren van een duurzame toekomst voor de visserijsector. Door te investeren in onderzoek naar nieuwe technologieën, alternatieve verdienmodellen en de economische interactie tussen de zee- en landzijde van de visserijketen, kunnen kansen worden benut en bedreigingen worden aangepakt.

Visserij-inclusieve ruimtelijke planning

Een visserij-inclusieve ruimtelijke planning op zee is van vitaal belang om ervoor te zorgen dat de visserijsector voldoende ruimte en middelen heeft om duurzaam te opereren. Deze planning moet niet alleen op nationaal niveau, maar ook op Europees niveau worden aangepakt, gezien de grensoverschrijdende aard van visserijactiviteiten.

De Rederscentrale pleit voor een betere integratie van visserijbelangen in ruimtelijke planningsprocessen, met specifieke aandacht voor de behoeften van de visserijsector bij het toewijzen van ruimte op zee. Dit omvat het beschermen van bestaande visgronden, het identificeren van geschikte gebieden voor duurzame visserijactiviteiten en het voorkomen van conflicten met andere gebruikers van de zee, zoals energieproductie en natuurbehoud.

Een participatief proces, waarbij de visserijsector actief betrokken wordt bij de besluitvorming, is essentieel om ervoor te zorgen dat de belangen van alle belanghebbenden worden afgewogen en dat er draagvlak is voor de uiteindelijke beslissingen. Dit vereist een nauwe samenwerking tussen overheden, visserijorganisaties, wetenschappers en andere belanghebbenden om een evenwichtige en rechtvaardige ruimtelijke planning tot stand te brengen.

Daarnaast is het van belang dat bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen rekening wordt gehouden met de seizoensgebondenheid en de migratiepatronen van vissoorten, evenals met mogelijke toekomstige veranderingen als gevolg van klimaatverandering. Flexibiliteit in de planning is daarom noodzakelijk om te kunnen anticiperen op nieuwe ontwikkelingen en veranderende omstandigheden.

Op Europees niveau is het van belang dat er afspraken worden gemaakt over gedeelde visbestanden en dat er gezamenlijk wordt gewerkt aan een visserij-inclusieve ruimtelijke planning in de wateren van verschillende lidstaten en derde landen. Dit vereist nauwe samenwerking en overleg tussen alle betrokken partijen om te komen tot een beleid dat de duurzaamheid van de visserijsector waarborgt en tegelijkertijd andere gebruikers van de zee respecteert.

Door deze prioriteiten te omarmen en actief beleid te voeren dat gericht is op de ondersteuning en bevordering van de visserijsector, kunnen beleidsmakers een cruciale rol spelen in het veiligstellen van een duurzame toekomst voor onze belangrijke sector. De Rederscentrale roept dan ook op tot een nauwe samenwerking tussen alle betrokken partijen om deze doelen te realiseren.

(EB/FD)